

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Net op zee Hollandse Kust (Zuid)

Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport

11 december 2017 / projectnummer: 3090

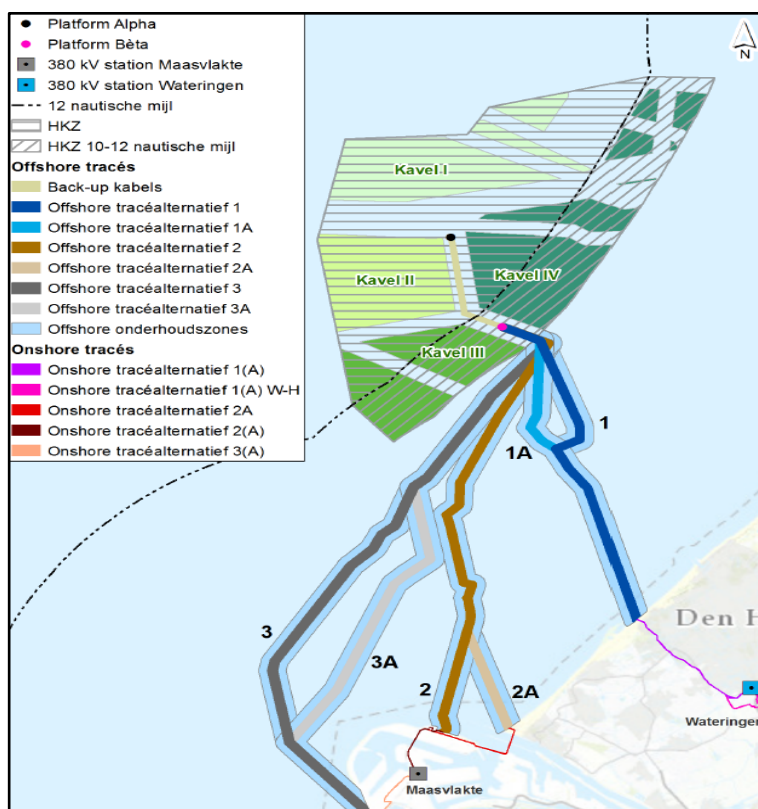

1. Oordeel over het milieueffectrapport

TenneT wil toekomstige windparken in het windenergiegebied Hollandse kust zuid (hierna HKZ) aansluiten op het elektriciteitsnet. Om deze parken aan te sluiten moet een zogenaamd Net Op Zee (NOZ) gerealiseerd worden. Vervolgens wordt het NOZ via ondergrondse landkabels en een nieuw transformatorstation op een bestaand hoogspanningsstation aangesloten. De ministers van Economische Zaken en Klimaat, en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties besluiten binnenkort over het hiervoor benodigde inpassingsplan en de diverse vergunningen. Voorafgaand hieraan zijn de milieugevolgen onderzocht in een milieueffectrapport (MER). De ministers hebben de Commissie gevraagd het rapport te toetsen op juistheid en volledigheid.

Voorgeschiedenis

Eerder hebben de ministers in overleg met de betrokken gemeenten en de provincie Zuid-Holland het voorkeursalternatief (verder VKA, zie tracé 2 op figuur 1) geselecteerd, namelijk aanlanding van de kabel op Maasvlakte 2. De milieugevolgen van het VKA en alternatieve tracés van de kabel zijn onderzocht en vergeleken in een concept-MER en een afwegingsnotitie voorkeursalternatief. De Commissie adviseerde hier eerder ook over.¹

Figuur 1, onderzocht alternatieven NOZ HKZ, tracé 2 is het VKA (bron: MER NOZ HKZ).

Bevindingen MER

De Commissie vindt het MER helder gestructureerd en goed toegankelijk. Het rapport bevat gedetailleerde informatie over de verschillende tracé-alternatieven waarvan de milieugevolgen aan de hand van duidelijke beoordelingscriteria navolgbaar zijn uitgewerkt. Dit geldt

¹ Zie <http://commissiemer.nl/advisering/afgerondeadviezen/3090>.

zowel voor de tracés als voor de locaties voor het 220/380 kV transformatorstation. Deze grondige uitwerking vormt een goede grondslag voor alle betrokkenen die daarmee hun mening kunnen vormen over de tracékeuzes. Hetzelfde geldt voor de aanpassing van het tracé 2 voor Maasvlakte Noord met variant 3, het uiteindelijke VKA.

Oordeel

De Commissie vindt het MER bijna compleet, alleen op het onderdeel natuur ontbreekt op één punt nog informatie. Nader gemotiveerd moet nog worden op grond waarvan cumulatieve negatieve effecten op de staat van instandhouding van de Bruinvis zijn uit te sluiten.

In het volgende hoofdstuk licht zij haar oordeel toe.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Onderwatergeluid heiwerkzaamheden aanleg platform

In de aanlegfase leidt het heien van de funderingspalen van de offshoreplatforms tot tijdelijke verstoring van de leefomgeving van bruinvissen door onderwatergeluid. In het MER worden nadelige gevolgen voor de staat van instandhouding van de Bruinvis uitgesloten, evenals gevolgen voor de Natura 2000-gebieden waar een instandhoudingsdoelstelling voor deze soort geformuleerd is. Deze conclusie is getrokken voor het voornemen afzonderlijk als ook in cumulatie met andere plannen en projecten.

In de Passende beoordeling is de verstoring van de leefomgeving van Bruinvissen door de aanleg van platforms beschreven. Ook zijn mitigerende maatregelen vermeld.² De additionele verstoring door heien ten behoeve van de platforms, naast de heiwerkzaamheden voor de offshore windturbines, is substantieel. Tegelijkertijd meldt de Passende beoordeling³ dat het effect van onderwatergeluid bij Net op Zee HKZ slechts een kleine bijdrage zal geven aan het gecumuleerde effect met de aanleg van de windturbines, ervan uitgaande dat het 'onderheien' van de windturbines veel omvangrijker zal zijn. Dit lijkt in tegenspraak. Daarnaast is vermeld dat het logisch is om de cumulatie te beschouwen in de studies voor de aanleg van de windturbines. De Commissie constateert dat de milieueffectrapporten voor de kavelbesluiten voor de offshore windparken deze informatie niet bevatten.

De Commissie is nagegaan of zij uit de MER'en over Net op Zee en de kavelbesluiten voor de windparken in windenergiegebied Hollandse Kust tezamen kan concluderen dat verslechtering van de staat van instandhouding van de Bruinvis is uit te sluiten. Hoewel de Commissie het aannemelijk acht dat geen toelaatbare effecten optreden kan zij die conclusie zelf niet goed uit de stukken herleiden. Enerzijds geven de in het MER bepaalde 'bruinvisverstoringdagen'^{4,5}, in samenhang met de in de MER'en voor de kavelbesluiten van de windparken

² Pagina 50 en 51.

³ MER deel B, pagina 95 en Passende beoordeling pagina 67.

⁴ Ofwel het aantal verstoorde bruinvissen per dag maal het aantal verstoringdagen.

⁵ De berekende hoeveelheid bruinvisverstoringdagen bedraagt minimaal 3411 (herfst, ondergrens bij een aangenomen verstoringduur per heisessie van 8 uur) en maximaal 179.520 (maart, bovengrens bij een aangenomen verstoringduur per heisessie van 48 uur), en voor heien in de zomer minimaal 4094 en maximaal 138.096 dagen. In de Passende beoordeling is het aantal verstoringdagen niet doorvertaald naar populatiereductie.

Hollandse Kust Zuid, kavel 1 t/m 4) bepaalde verstoringdagen⁶ een beeld van de cumulatieve verstoring. Anderzijds is onduidelijk in hoeverre bij de in het MER en de Passende beoordeling vermelde mitigerende maatregelen (waaronder de te hanteren onderwatergeluidsnorm) rekening wordt gehouden met cumulatieve effecten op de Bruinvis door de aanleg van de windturbines in de kavels van HKZ. De ontwerp vergunning Wet natuurbescherming⁷ stelt mogelijk strengere voorschriften voor dan volgens het MER nodig is om (cumulatieve) negatieve effecten op bruinvissen te voorkomen⁸ maar dit wordt in de vergunning niet verder toegelicht.

De Commissie acht het van belang dat nader gemotiveerd wordt op grond waarvan cumulatieve negatieve effecten voor de staat van instandhouding van de Bruinvis, rekening houdend met mitigerende maatregelen, zijn uit te sluiten.

2.2 Meeuwenkolonie Maasvlakte

In het VKA overlapt het transformatorstation met een grote meeuwenkolonie (Kleine Mantelmeeuw/Zilvermeeuw) waardoor een deel van de kolonie verloren gaat.⁹ In het MER¹⁰ is met kaartmateriaal onderbouwd dat het VKA geen negatieve gevolgen heeft voor de staat van instandhouding omdat er in het havengebied voldoende alternatief broedgebied aanwezig is.

De Commissie heeft in september 2017 het milieueffectrapport voor het herziene bestemmingsplan Maasvlakte 2 getoetst.¹¹ Uit dit milieueffectrapport volgt dat de in het MER voor NOZ-HKZ beschreven natuurcompensatie niet meer in die vorm uitvoerbaar is. De gemeente Rotterdam heeft namelijk voor deze gebieden een andere bestemming voor ogen.

De Commissie heeft van de gemeente Rotterdam de aanvulling op het milieueffectrapport voor het herziene bestemmingsplan Maasvlakte 2 ontvangen en bij de toetsing betrokken. In deze aanvulling wordt ingegaan op de betekenis van het havengebied voor meeuwen en de wijze waarop gewaarborgd kan worden dat het gebied ruimschoots blijft bijdragen aan de gunstige staat van instandhouding van de Kleine Mantelmeeuw. In dat kader is ook nieuw onderzoek naar de populatiedynamiek geïnitieerd en wordt de monitoring aangepast (ook meten van het broedsucces). Het VKA leidt daarmee ook bij de nieuwe aanpak niet tot een verslechtering van de staat van instandhouding van meeuwen.

- De Commissie adviseert de monitoringresultaten en de bijdrage aan de regionaal/landelijke staat van instandhouding van meeuwen jaarlijks te publiceren en daarbij in te gaan op (eventuele) maatregelen om ongewenste populatieontwikkelingen tegen te gaan.

⁶ Zie bijvoorbeeld pagina 165 van het MER voor kavel III, <http://commissiemer.nl/projectdocumenten/00002272.pdf?documenttitle=Milieueffectrapport%20Kavel%20III.pdf>.

⁷ https://www.rvo.nl/sites/default/files/2017/10/Wbn_ontwerpvergunning_def_0.pdf, pagina 3.

⁸ Namelijk ten opzichte van in paragraaf 6.2.4 van de Passende beoordeling: 1) een strengere geluidsnorm, 2) geen toegestane overschrijding van de geluidsnorm (met maximaal 2 dB re 1 µPa_{2s} SEL1) bij de eerste 10 palen en 3) strengere voorwaarden voor onderwatergeluidsmetingen.

⁹ Pagina 149 deelrapport ecologie van het MER.

¹⁰ Zie o.a. bijlage XIV MER, onderzoek meeuwenkolonie.

¹¹ Zie <http://commissiemer.nl/advisering/afgerondeadviezen/3151>.

2.3 Stabiliteit zeebodem

In bijlage 1 van de Aanvulling MER wordt gemeld dat bij bodemonderzoek op zee stroomsnelheden tot 2,5 m/s zijn gemeten. Bij dergelijke snelheden kunnen in korte tijd grote hoeveelheden zand en grind worden getransporteerd en dus sterke erosie optreden. De Commissie onderschrijft het belang van de in de Passende beoordeling genoemde monitoring van de bodemdynamiek ter plaatse van de kabels en de technieken om het (mogelijk) ontstaan van ontgrondingsgaten te mitigeren.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Hoe toetst de Commissie?

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het milieueffectrapport de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. De werkgroep bezoekt hierbij ook het gebied waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de werkwijze van de Commissie vindt u op: <http://www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie>

Wie zit er in de werkgroep?

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Poppe de Boer

Theo Fens

Sjoerd Harkema/Geert Draaijers (secretaris)

Kees Linse (voorzitter)

Rob Vogel

Wat zijn de besluiten waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld?

Inpassingsplan en diverse vergunningen.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor alle activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, moet in Nederland een milieueffectrapport worden opgesteld. De bijlagen C en D bij het Besluit m.e.r. <http://www.commissiemer.nl/regelgeving/besluitmer> geven aan wanneer dit het geval is. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit D24.1/2 en vanwege de Passende beoordeling die nodig is vanwege mogelijke effecten op Natura 2000 -gebieden.

Wie besluit over Net op zee Hollandse Kust (Zuid)?

De ministers van Economische Zaken en Klimaat en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Wie neemt het initiatief?

TenneT.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft alle zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen, voor zover relevant voor het milieueffectrapport in haar advies verwerkt.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3090](#) in te vullen in het zoekvak.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

